

70 let od největší letecké bitvy nad Odrami

Se 17. prosincem 2014 se blíží 70. výročí největší letecké bitvy, k níž nad Oderskem kdy došlo a která podle velkých ztrát životů nasazených pilotů i vojenských letadel nese název Krvavá neděle. Toto neradostné výročí připomněla právě proběhlá výstava v Městské galerii v Odrách, kterou uspořádal Historicko-vlastivědný spolek z Oder ve spolupráci s členy Klubu přátel Suchdolu nad Odrou - sekci vojenské historie, díky finančního příspěvku města Oder. Všem, kteří s přípravou této výstavy jakkoliv pomohli, patří dík.



Bombardér B-24 Liberator

Co největší letecké bitvě 17. 12. 1944 nad Oderskem předcházelo?

Na konci druhé světové války Němci v Horním Slezsku vyráběli pohonné hmoty pro svou armádu v komplexu tří rafinérií - Blechhammer-Sud a Blechhammer-Nord (dnes Blachownia Śląska v Polsku) a Odertal (dnes Zdzeszowice). První dvě produkovaly asi 35 tisíc tun pohonných hmot měsíčně, třetí 15 tisíc tun měsíčně. Jelikož se pro německé vojsko jednalo o strategickou výrobu, staly se tyto rafinérie terčem náletů amerického letectva. Náletů bylo několik, ale ten o „Krvavé neděli“ 17. 12. 1944 byl největší, poněvadž se dřívějším náletům nepodařilo výrobu syntetického benzínu zcela zničit.

Od července do prosince 1944 nad naším územím operovaly letecké svazy 15. letecké armády USA startující z jihoitalských základů. Ta uskutečnila 27 velkých leteckých útoků na cíle v Československu z celkového počtu 542 leteckých útoků na ostatní evropské země. Blížšího okolí města Oder se týkaly tyto nálety:

- 7. 7. 1944 – první nálet 15. letecké armády USA na závody a rafinérie na výrobu syntetických paliv v Horním Slezsku. Jeden z amerických bombardérů havaroval toho

dne u Petřkovic (okres Nový Jičín).

- 7. 8. 1944 – při dalším náletu na Horní Slezsko došlo k leteckému souboji, při němž byla v okolí Suchdolu n. O. sestřelena 4 německá letadla (Fulnek, Klokočov, Nové Lublice a Slezské Vlkovice).

- 20. 8. 1944 – po náletu na závody v Osvětimi (Polsko) vyrábějící zbraně a munici přelétává bombardovací svaz nad Suchdolem n. O.

- 22. 8. 1944 – při přeletu amerických bombardovacích svazů dochází na našem území opět ke střetu s německými stíhači. Jeden z bombardérů shazuje na louku kolem železniční trati Suchdol n. O. – Nový Jičín, u železničního mostu přes řeku Odru a podél silnice do Bernartic, 14 bomb.

- 27. 8. 1944 – další z náletů na Blechhammer, při němž američtí stíhači samostatně útočili na letiště v Prostějově, Kostelci na Hané a Vyškově. Jeden z bombardérů přelétávající nad Suchdolem n. O. shodil 4 bomby u Mankovic (jedna bomba byla nalezena v 70. letech v prostoru dnešní kafilérie).

- 29. 8. 1944 – největší a nejničivější nálet na Ostravu (10.45 - 11.55 hod., na město bylo svrženo celkem 2101 bomb, zahynulo 409 osob), bombardován též Bohumín (734 bomb).

- 13. 10. 1944 – nálet na rafinerie v Blechhammeru. Při zpáteční cestě bombardovány železniční cíle jako např. Těšín, Ostrava, Valašské Meziříčí, Hranice na Moravě, Prostějov, Olomouc, Holice, Zlín.
- 14. 10. 1944 – nálet na hornoslezské rafinerie, bombardován Vsetín, Kunovice, američtí „kotlaři“ např. jen v Přerově zničili a poškodili 9 lokomotiv.
- 17. 10. 1944 – při zpáteční cestě bombardérů z Horního Slezska bombardována Moravská Ostrava (12.40 hod.).
- 12. - 13. 11. 1944 – noční akce „Lone Wolf“ na Blechhammer - Jih, bombardování alternativních cílů na Moravě – např. Karviná.
- 17. 11. 1944 – bombardována Ostrava, Bohumín a Opava.
- 20. 11. 1944 – největší nálet na Brno, při němž byl bombardován i Hodonín, Zlín, Přerov, Kroměříž a Opava.
- 12. 12. 1944 – nálet na Horní Slezsko, bombardování Ostravy a Krnova.
- 17. 12. 1944 – nálet na Horní Slezsko, bombardování Ostravy = „**Krvavá neděle**“, největší letecká bitva nad naším územím.
- 18. 12. 1944 – nálet na Horní Slezsko, bombardována Ostrava, Opava, Nivnice, Olomouc, Ivanovice na Hané.
- 19. 12. 1944 – nálet na Horní Slezsko, bombardován např. Přívoz (Ostrava), Šternberk, Uherský Ostroh, Petřkovice, Brno.
- 26. 12. 1944 - při náletu na Blechhammer, Odertal a Osvětim byl bombardován Krnov (jeden z posledních náletů 15. letecké armády USA v prostoru Moravy a Slezska – hlavní aktivitu zde přebírá sovětské letectvo).

Sovětské letectvo operovalo soustavně v moravsko-slezském prostoru od ledna 1945, a to zvláště ve večerních hodinách, zpravidla kolem 19. až 21. hodiny. Letecké útoky prováděly menší skupiny letadel asi okolo 20, 40, max. 70 letadel, které se náhle přibližovaly nad určité městské lokality, jež zasahovaly zpravidla rozptýleným shozem bomb, často i zápalných proti průmyslovým, železničním, protileteckým a jiným vojenským cílům. Bombardování se, žel, nevyhnulo ani civilní obytné zástavbě. V průběhu „Ostravské operace“ zde působily stíhací a bitevní jednotky 8. letecké armády (včetně 1. čs. smíšené letecké divize), které zde bojovaly nejen o ovládnutí vzdušného prostoru, ale především významně zasahovaly při podpoře pozemních bojů útočící Rudé armády.

Kdy došlo k posledním leteckým útokům v okolí Oder?

- 19. 1., 3. 2., 20. 2., 21. 2. (2x), 25. 2., 16. 3., 19. 3., 22. 3., 23. 3., 25. 3. (2x), 27. 3., 2. 4., 4. 4., 5. 4., 8. 4., 10. 4., 12. 4., 14. 4., 15. 4. 1945 - nálety na Ostravu, která byla osvobozena 30. 4. 1945. V dubnu 1945 dále uskutečnilo sovětské letectvo již převážně jednotlivé denní rušivé akce, při nichž zahynulo v Ostravě asi 130 osob.
- 22. 2. 1945 – oficiální zahájení akce „Clarion“ – útoky amerických stíhačů (tzv. „kotlářů“) na dopravní cíle (železniční a silniční síť, letiště).
- Od 19. 3. 1945 se pravidelně ve večerních hodinách objevovalo nad Suchdolem n. O. a Mankovicemi sovětské letadlo, které shazovalo zápalné bomby a střílelo palubními zbraněmi na různé osvětlené cíle. V důsledku toho vyhořelo nebo bylo poškozeno několik obytných domů.

- 22. 3. 1945 – zaútočilo sovětské letadlo na osobní vlak na trati mezi Suchdolem n.O. a Jeseníkem n.O. Po útoku zde byli 2 mrtví a mnoho zraněných civilistů.
- V březnu 1945 došlo k urychlenému vybudování německého polního letiště mezi Suchdolem n. O. a Mankovicemi, kam byly přemístěny operační části bitevní eskadry I a III/SG 4 se stroji Focke - Wulf 190 F-8/9. Tato jednotka zde působila až do 2. května 1945 a zasáhla do bojů v opavsko-ostravském prostoru. Dne 2. května bylo letiště zničeno a zbytky této bitevní eskadry SG 4 skončily svou činností na letištích v Prostějově, Kostelci na Hané a Hradci Králové.
- 15. 4. 1945 – letecké boje nad Ostravou a více než 30 sovětských náletů na město (Ostrava osvobozena 30. 4. 1945).
- 16. 4. 1945 - letecké boje nad Opavou - velké ztráty letadel německé bitevní jednotky SG 4, toho času dislokované na polním letišti v Suchdole n. O. (Opava byla osvobozena dne 22. 4. 1945).
- 27. 4. 1945 – Opakovaný útok „šturmovíků“ na železniční stanici Jistebník a zničení vlaků s vojenskými transporty směřujícími k Ostravě. Toho dne rovněž zaútočilo 6 sovětských letounů na německé polní letiště v Suchdole n. O. Rozsah způsobených škod není znám, letiště však nadále fungovalo bez přerušení až do 2. května 1945.
- 2. 5. 1945 – Čs. letci z 3. bitevního pluku likvidují německý muniční vlak na nádraží v Těšíně.
- 5. 5. 1945 – u obce Běloutín sestřelen německým protiletadlovým dělostřelectvem (tzv. flak) sovětský bitevník IL-2 „Šturmovik“ s touto posádkou: por. N. J. Motorin a st. seržant V. A. Gukosjan (oba zahynuli). Tento případ byl objasněn 24. 10. 2009. Nalezené trosky letounu jsou vystaveny v letecké expozici muzea v Suchdole n. O.

Jak to bylo s pády letadel v okolí Oder?

Pády letadel a s tím související leteckou historií se zabývá tzv. letecká archeologie. Tomuto oboru se věnují členové Klubu přátel Suchdolu n. O. – sekce vojenské historie, kteří zřídili letecké muzeum a historii leteckých bitev studují a shromažďují cenné artefakty a dokumenty. S jejich některými terénními průzkumy Vás stručně seznámíme.



Klub přátel Suchdolu nad Odrou - sekce vojenské historie

A. Nálet 7. 8. 1944:

Dne 7. 8. 1944 podnikly bombardovací letouny americké 15. letecké armády svůj druhý útok na hornoslezské rafinérie Blechhammer-sever a Blechhammer-jih. Ke splnění tohoto nelehkého úkolu tehdy odstartovalo z italských základů 404 těžkých čtyřmotorových bombardérů B-17 „Flying Fortress“ a B-24 „Liberator“. Jejich doprovod tvořilo 355 stíhacích strojů P-51 „Mustang“ a P-38 „Lightning“. V leteckém boji byla v širším okolí města Oder sestřelena čtyři německá letadla. Šlo o tři stíhací Messerschmitty Bf 109 G-6 od doplňovací stíhací jednotky EJGr.Ost (základna Liegnitz) a jeden Junkers Ju 88 A-4 od NJG 7 (základna Brieg), který měl za úkol navádět stíhače proti americkým bombardérům směřujícím nad Horní Slezsko:

- Přímo za Fulnekem se na pole ve směru na Děrné zřítila německá stíhačka Messerschmitt Bf 109G-6 (W. Nr. 20207) s taktickým označením „bílá 20“. V troskách tohoto letadla zahynul pilot Fhr. Edgar Bartels.
- Za Klokočovem (místní část Vítkova) poslal k zemi americký Mustang (P-51) německou stíhačku Bf 109 G-6 s označením „bílá 18“ (W. Nr. 160378). Její pilot Lt. Ernst Twittmann ze zasaženého a kouřícího stroje vyskočil a padák ho zanesl jihozápadním směrem k lesu. Byl sice zraněn, ale souboj přežil.
- U Nových Lublic byl při tomto leteckém souboji s největší pravděpodobností sestřelen Bf 109 G-6 (W. Nr. 440061), „žlutá 15“ pilotovaný Obfw. Hermannem Stahlem.
- Mezi Vítkovou a Vlkovicemi byl americkou stíhačkou P-51C Mustang sestřelen německý dvoumotorový letoun Junkers Ju-88 A-4 výrobního čísla 1090, s kódovým označením D9+AM, který náležel k doplňovací letce 4.(Egr.)/NJG 7. V troskách Ju-88 zahynula celá

čtyřčlenná posádka: Oblt. Auberscheck Othmar (*1920), Fw. Müller Gerhart (*1920), Fw. Jadke Erwin (*1920) a Uffz. Hahn Josef (*1922).

B. Nálet 17. 12. 1944 = Krvavá neděle:

V tuto mlhavou neděli vyslalo americké strategické letectvo 15. letecké armády v Itálii v rámci letecké ofenzívy celkem 527 bombardovacích a 300 stíhacích letounů s cílem bombardovat rafinérie v Horním Slezsku (nynější Polsko) vyrábějící pro německou armádu syntetický benzín. Nad „Blechhammer-Nord“ tehdy mířilo 191 bombardérů Fortress B-17 od 5. BW, nad „Blechhammer-Süd“ 105 bombardérů Liberator B-24 od 55. BW a nad „Odertal“ dalších 231 Liberatorů od 49. a 304. BW. Chránilo je 93 stíhacích letadel Lightning P-38 a 207 stíhaček Mustang P-51 od 305. a 306. FW. Nad pobřežím Jugoslávie se bombardéry zformovaly do tří útočných uskupení pro jednotlivé cíle a pokračovaly v letu ve výšce asi 9000 m nad územím Maďarska a Moravy směrem do Slezska.

Jakmile byly americké svazy zachyceny německými radiolokátory „Frey“ na Istrijském poloostrově, spustili Němci poplach. Kolem 10.45 hod. vyslali vstříc svazu kompletní elitní stíhací eskadru JG-300 „Wilde Sau“ určenou původně k obraně Berlína. Její jednotlivé části vyzbrojené stíhacími stroji „Focke-Wulf“ FW 190 A a „Messerschmitt“ Bf 109 G odstartovaly z letišť Jüterborg, Borkheide, Löbnitz a Reinsdorf. Celkem to bylo asi 100 stíhaček.

K prvnímu osudnému střetnutí amerických bombardérů s německými stíhači došlo kolem 11.50 hod. v prostoru mezi Olomoucí, Prostějovem a Přerovem. Terčem útoku se stal především svaz Liberatorů B-24 49. BW. Americký stíhací doprovod se v důsledku nepřízně počasí opozdil. Toho Němci využili a zaútočili s „mimořádnou agresivitou“ přímo do sestavy Liberatorů a doslova je ve velkém masakrovali. Těžce opancéřované FW 190 A pronikaly hustou obrannou palbou Liberatorů a dosud pevná americká uskupení se začala rozpadat. Lehčí Messerschmitty Bf 109 G zasáhly do boje o něco později útokem shora. I ty vykonaly v následné řži své. Konec tomuto krvavému souboji učinil až zákrok amerických stíhačů, kteří konečně dorazili na místo střetu. Drtivá přesila Lightningů a Mustangů skutečně způsobila rozhodující zvrat v tomto souboji.

Letecký souboj dne 17. 12. 1944 mezi 11.45 a 12.30 hod. si vyžádal na obou stranách velké ztráty na letadlech i životech letců. Američané přitom přišli prokazatelně celkem o 25 strojů, z toho 19 bombardérů a 6 stíhaček. Zahynulo při tom 63 amerických letců a dalších 114 upadlo do zajetí. Němci tehdy ztratili 53 stíhaček, ve kterých nalezlo svou smrt 21 pilotů a další čtyři z boje vyvázli se zraněním. Tento vzdušný souboj mezi americkou 15. USAAF a německou Luftwaffe bývá označován jako Mission No. 151 – 15. USAAF (akce č. 151 – 15. americké letecké armády v Itálii). Nad městem Odry a v jeho okolí proběhla jedna ze závěrečných fází této velké a krvavé letecké bitvy. Tuto skutečnost potvrzují nejen pamětníci a záznamy kronik, ale především velký počet sestřelených letadel. Dodnes nebyly všechny tyto stroje nalezeny a osudy jejich pilotů objasněny.



V Odrách a okolí byly objasněny tyto případy dopadů letadel z tzv. Krvavé neděle 17. 12. 1944:

- V Odrách v poli za Skřivánčí ulicí spadla německá stíhačka Messerschmitt Bf 109 G-14/U4 s výrobním číslem W. Nr. 511977 a taktickým označením „žlutá 16“, která byla vyzbrojena kromě dvou 13 mm kulometů MG 131 nad motorem i účinným 30 mm kanónem MK 108. Toto letadlo náleželo do stavu elitní stíhací eskadry JG 300 „Wilde Sau“ na-

cistické Luftwaffe. Jejím pilotem byl 24letý Uffz. Heinzel Riese, který u Oder nalezl svou smrt. V sobotu 28. 8. 2010 se členům Klubu přátel Suchdolu n. O. podařilo ze čtyřmetrové hloubky vyzdvihnout motor stíhačky DB 605 A s výrobním číslem W. Nr. 100687 včetně reduktoru, části vrtulového listu, části palubních zbraní a leteckých přístrojů. Všechny tyto nálezy jsou po očištění a konzervaci vystaveny v nových prostorech Muzea městyse v Suchdole n. O.



Výkop trosk německé stíhačky v Odrách u Skřivánčí ulice



Motor letadla nalezený v poli u Skřivánčí ulice



Očištěný a nakonzervovaný motor letadla v expozici muzea



Část motoru s viditelným znakem Škoda



Střepy nalezené u trosk letadla

• Za Odrami ve svahu nad rybníky mezi silnicí na Emauzy a lesem dopadla další německá stíhačka - Messerschmitt Bf 109 G-14 (W. Nr. 784 003) s taktickým označením „žlutá 14“, kterou osudný den pilotoval 23letý Fw. Harry Weinert (narozen 5. 3. 1921 v Thiemendorfu) - příslušník 15. Staffel IV. Gruppe stíhací eskadry JG 300 „Wilde Sau“, startující z letiště Reinsdorf nedaleko Berlína. Pilotovi se tehdy z poškozeného letadla podařilo vyskočit na padáku a skončil tak jen s drobnými škrábanci ve větvích vrby, v zátočině řeky Odry pod Pohořským kopcem, nedaleko Oder. Pamětníci vzpomínali, že se na tohoto německého pilota vrhli místní ně-

mečtí občané s klacky v rukou, protože ho považovali za amerického letce. Z utrpeného šoku se pak Harry Weinert zotavoval v hostinci v Mankovicích, kde místním vyprávěl, jak byl Američany sestřelen. Konce války se však nedožil, poněvadž dne 21. 3. 1945 zahynul v leteckém boji nad Alperstedtem u Erfurtu, kde byl také pochován. Trosky Weinertova stroje byly vyzdvíženy v neděli 25. 9. 2011. Ve čtyřmetrové hloubce členové Klubu přátel Suchdolu n. O. našli motor stíhačky DB 605 včetně reduktoru, části palubních zbraní a leteckých přístrojů. I tyto nálezy byly po očištění a konzervaci vystaveny v suchdolském muzeu.



Vyzvednutí trosek letadla ve svahu nad rybníky

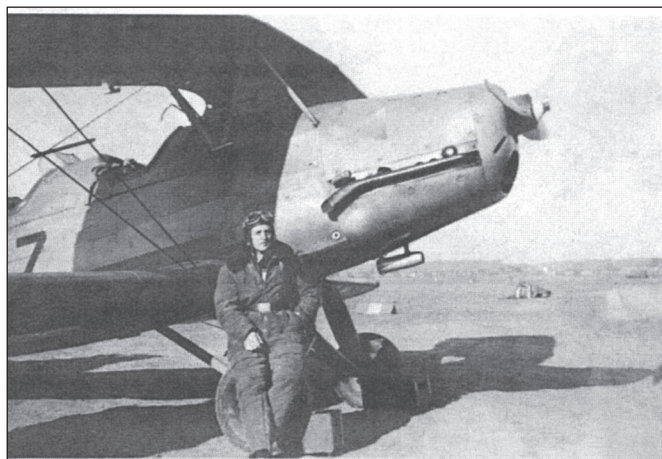


Výkop po vyzvednutí trosek letadla



Vystavené části letadla ze svahu nad oderskými rybníky v expozici leteckého muzea v Suchdole nad Odrou

• Na konci obce Vražné – v místní části Hynčice havaroval německý letoun Messerschmitt Bf 109 G-14, výrobní číslo: W. Nr. 461981, taktické označení „bílá 4“, patřící k jednotce Luftwaffe: 13/IV/JG 300 „Wilde Sau“ s domovským letištěm v Reinsdorfu nedaleko Berlína. Tato stíhačka spadla v blízkosti potoka a zabořila se asi 6 m hluboko. Pilotem havarované stíhačky byl Fw. Fritz Grothendieck, narozený dne 4. 4. 1918 v Hannoveru, číslo identifikační známky: 62518/391. V době sestřelu měl 26 let a podle dobového hlášení byl nezvěstný, poněvadž se nevrátil z bojového letu. Trosky letounu spolu s ostatky pilota byly vyzdvíženy téměř po 58 letech dne 28. 6. 2002 Leteckou historickou společností Vyškov ve spolupráci s Klubem přátel Suchdol n. O. - sekci vojenské historie. Na místě dopadu německé stíhačky byl zřízen malý památník připomínající tuto tragedii.



Pilot Lt. Heinz Krieg se svým letadlem



Osobní věci pilota Fw. Fritze Grothendiecka



Vyzvednutí trosk letadla u Mankovic



Fritz Gronthendieck Památný kámen u Hynčic

• U Mankovic na pole za bývalým velkostatkem poblíž řeky Odry havaroval další německý letoun, který se zabořil 4 m hluboko. Jednalo se o stíhačku Messerschmitt Bf 109 G-10, výrobní číslo: W. Nr. 490319, taktické označení „černá 15“, která patřila k jednotce Luftwaffe 12/III/JG 300 „Wilde Sau“ s domovským letištěm nedaleko Berlína v Jüterborgu. Pilotoval ji Lt. Heinz Krieg s identifikační známkou č. 59741/735 narozený 28. 2. 1922 v Königsee v Durynsku - v době sestřelu měl pouhých 22 let. Trosky letounu byly spolu s ostatky pilota vyzdvíženy dne 6. 11. 1999 Leteckou historickou společností Vyškov. Klub přátel Suchdolu n. O. – sekce vojenské historie dne 4. 8. 2013 v místě dopadu této stíhačky našel další fragmenty a poblíž tohoto místa postavil pomníček připomínající tuto tragedii. Ten byl slavnostně odhalen dne 14. 12. 2013.



Předměty nalezené u trosk letadla u Mankovic

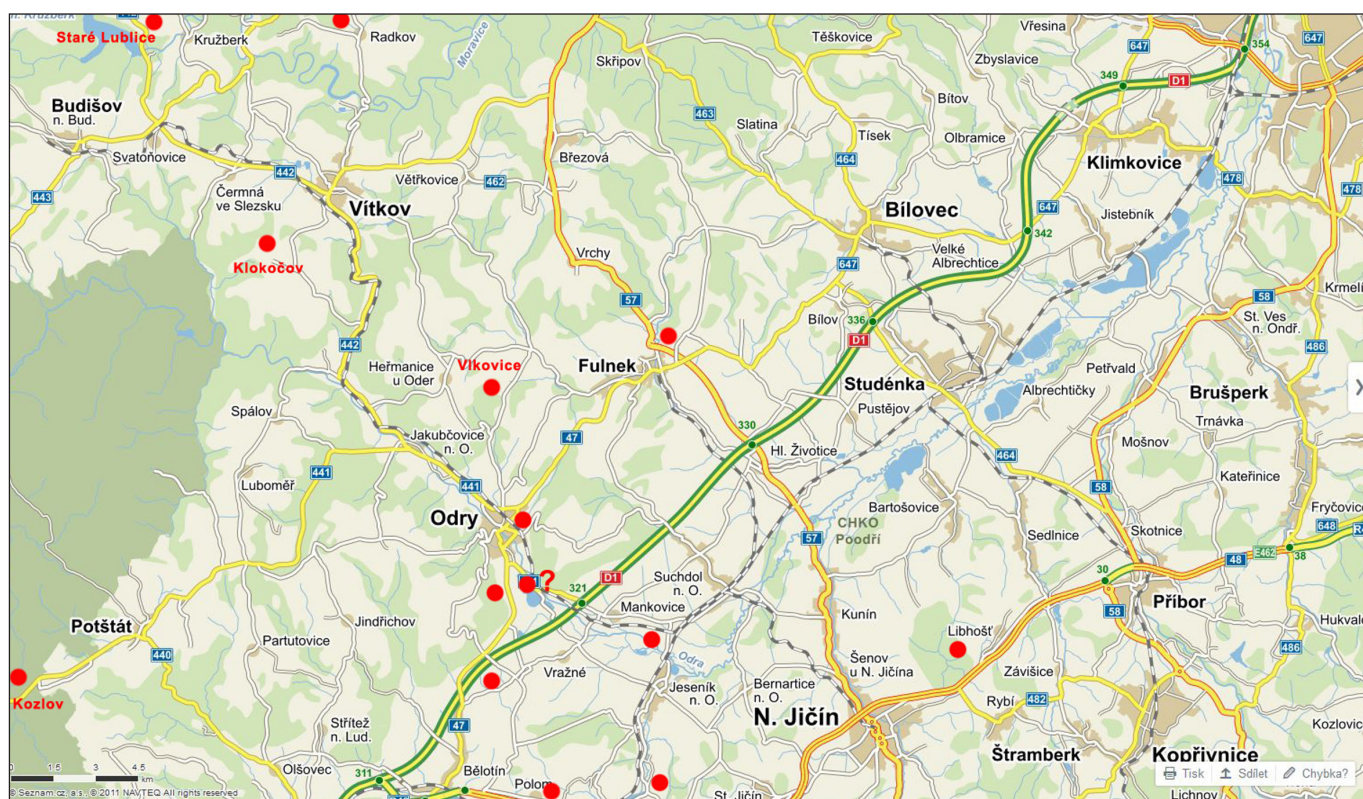
• Nedaleko vesnice Polouvsí (místní část obce Jeseník nad Odrou) se zřítila německá stíhačka Messerschmitt Bf 109 G14/U4, výrobního čísla W. Nr. 511872 s taktickým označením „žlutá 6“, která patřila k elitní stíhací eskadře německé Luftwaffe JG 300 „Wilde Sau“. Letadlo spadlo v blízkosti potoka Luha a zabořilo se do hloubky 6 m. Členové Klubu přátel Suchdolu n. O. - sekce vojenské historie ve spolupráci s Nadací letecké historické společnosti ve Vyškově trosky letadla vyzvedli 4. 12. 2004. Mimo trosk letadla byly vyzdvíženy i ostatky pilota poručíka Hanse Dietera Kaisera, který se narodil 7. 9. 1922 v Sankt Andreasbergu v Německu - zemřel tak ve věku pouhých 22 let.

- Poblíž obce Libhošť havaroval v lese zvaném „Hoher Wald“ („Roveň“) německý letoun Messerschmitt Bf 109 G-14, výrobní číslo: W. Nr. 781261 taktického označení „žlutá 9“, patřící jednotce Luftwaffe 15/IV/JG 300 „Wilde Sau“, s domovským letištěm v Reinsdorfu nedaleko Berlína. Pilotem sestřelené stíhačky byl v té době 21letý Uffz. Emil Knoch, číslo identifikační známky: 59739/619, narozený 2. 7. 1923 v Büchenau. Pilotovi se sice podařilo z letadla vyskočit, ale v malé výšce se mu padák již nestačil otevřít, a tak se při dopadu na zem zabil.
- Před Palačovem byl německými stíhači těžce poškozen bombardér B-24 J Liberator (42-50953) „39“ - „Flying Finger“ od 765. squadrony 461. BG s velitelem 2/Lt Philip J. Crossmanem, který poté havaroval. V troskách bombardéru zahynuli čtyři letci. Ostatních sedm mužů posádky, včetně kapitána 2/Lt Philipa J. Crossmana, se zachránilo na padácích. Po seskoku postupně všichni upadli do zajetí.

Dva těžce zranění byli převezeni do lazaretu v Hranicích. Všichni se dožili konce války v zajateckých táborech. Na místě havárie stojí památník.

- V lese u Kozlova ve vojenském újezdu Libavá se zřítil další americký bombardér B-24 J Liberator (44-41158) „77“ od 767. squadrony 461. BG, velitel: 2/Lt Max M. Hailey. Čtyři muži posádky se zachránili na padácích. Ohořelé ostatky kapitána 2/Lt Maxe M. Haileye a zbylých pěti mužů jeho posádky bylo nalezeno v rozmetaných troskách bombardéru.

U Oder v neděli 17. 12. 1944 spadla ještě jedna německá stíhačka, jejíž trosky suchdolští nadšenci lokalizovali ve vodní ploše současného Emauzského rybníku. V době jejího pádu zde rybník nebyl, takže se stíhačka zaryla hluboko do mokré louky a zde její nejtěžší části čekají na vyzdvižení. Jelikož rybníkáři pro vyzdvižení tohoto letadla stanovili velmi náročné podmínky, nepodařilo se tuto akci doposud zrealizovat.



Mapa s vyznačenými místy dopadů letadel

Výše popsaná místa dopadů letadel jsou jen ta nejbližší v okolí města Oder. Po celé Moravě a Slezsku však můžete najít další podobná místa, která dokládají rozsah leteckých bitev na konci 2. světové války a obľudnost jakýchkoliv válek. K připomenutí těchto událostí doporučujeme navštívit Muzeum městyse Suchdolu nad Odrou - leteckou a vojenskou expozici, kterou zřídili členové Klubu přátel Suchdolu n. O. – sekce vojenské historie. Členové klubu se mimo jiné zabývají leteckou archeologií a k popsaným událostem shromažďují i archivní podklady, které jim pomáhají objasňovat průběh jednotlivých bitev i osudy jejich obětí.

Bližší informace najdete na webových stránkách muzea: <http://www.leteckemuzeum.eu/> nebo na telefonech: 777 348 231 (správce muzea Dan Řičan), 556 736 317 nebo 556 770 101.



Muzeum městyse Suchdolu n. O., letecká a vojenská expozice

Ke 2. světové válce a letectví se v Odrách vztahují dvě zajímavosti. Jednou z nich bylo cvičné letiště na úpatí Tošovického kopce, kde podobně jako v nedaleké Hůrce u Jeseníku n. O. stával hangár a kde se cvičili zájemci o létání na cvičných kluzácích. V současnosti zde příznivou konfiguraci terénu a výhodné povětrnostní podmínky využívají k tréninku zájemci o paragliding. Druhou zajímavostí je protiletectvý kryt, jehož betonové vstupy se doposud dochovaly v patě svahu na pravém břehu náhonu pod ulicí Nadační. Protiletectvý kryt sloužil zaměstnancům firmy Optimit pro případy leteckých náletů. Chodba krytu, která byla vyztužena pouze výdřevou a zasahovala až pod Nadační ulici, se již zřítíla. Betonové ústí krytu je opatřeno mříží, takže brání vstupu.



Odrá, protiletectvý bunkr

I když má většina z nás prosinec spojen spíše s vánoci, je vhodné si i v tomto čase připomenout nesmyslnost válek a hrůz s nimi spojených. Chovejme se tak, abychom si podobnou hrůzu nemuseli prožít. Do příštího roku i do let následujících Vám proto přejeme mír, zdraví a pohodu.

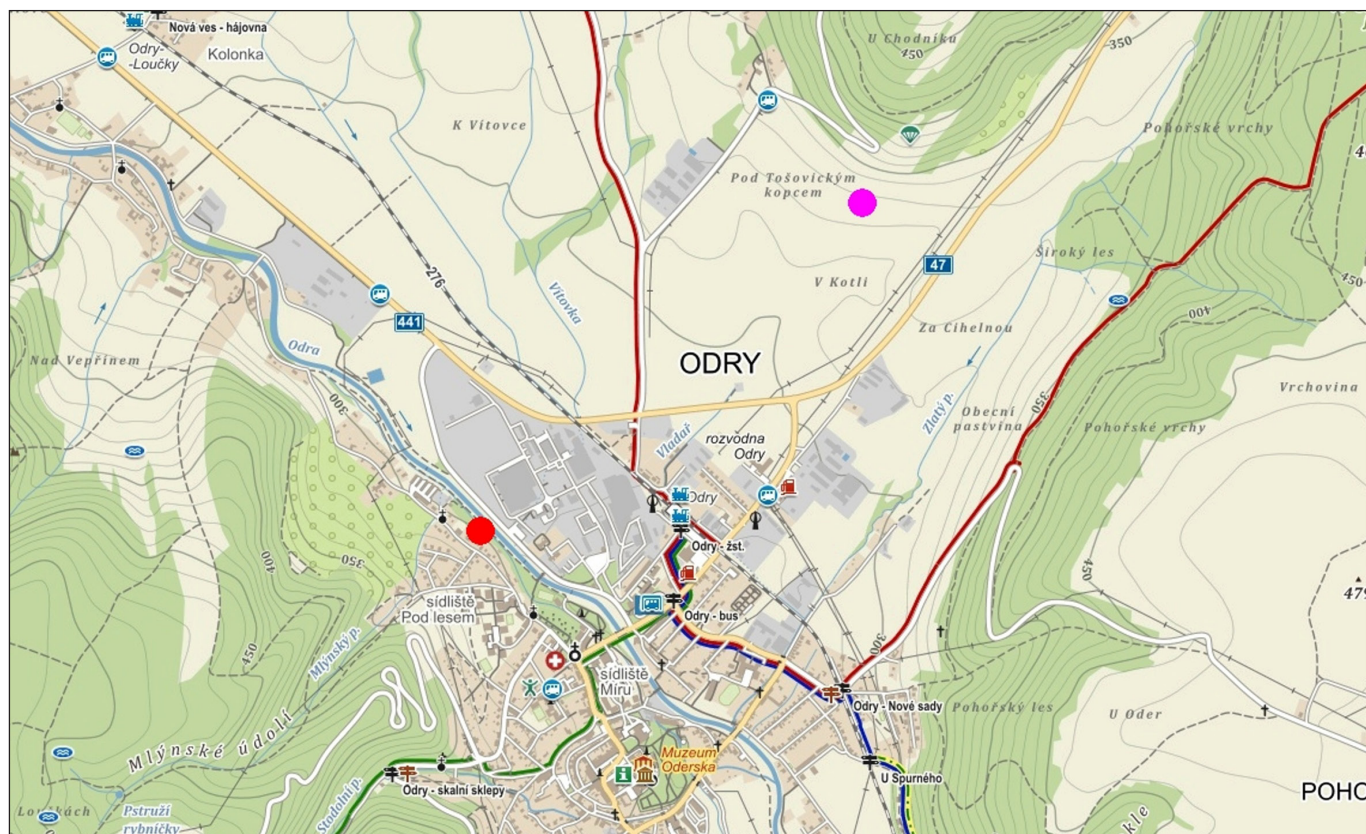
Petr Lelek a Petr Bartošík

Prameny:

- *Podklady Klubu přátel Suchdolu n. O., sekce vojenské historie a archiv Muzea městyse Suchdol nad Odrou*
- *Jiří Šašek: Letecká bitva nad Moravou 22. srpna 1944, Svět křídel, 2013*
- *Jiří Šašek: Pod palbou!, Svět křídel, 2012*
- *Oskar Kubiček, foto výcvikového letiště v Odrách*



Výcvikové letiště pod Tošovickým kopcem v Odrách



Mapa s protiletectvým krytem a výcvikovým letištěm